

บทความปริทัศน์ (Review Article)

การบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงของประเทศไทยในยุคดิสรัปชัน
Management to Address Security Threats in Thailand During the Disruption Era
วชิรวัชร งามละม่อม^{1,*}

¹ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี รหัสไปรษณีย์ 70150
Wachirawachr Ngamlamom^{1,*}

¹Department of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Muban Chom Bueng Rajabhat University, Chom Bueng City, Ratchaburi Province, Post Code 70150

*Corresponding author: aood_0231@hotmail.com

Received: 11/05/2024; Revised: 05/06/2024; Accepted: 06/06/2024

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลักและมุ่งเน้นการวิเคราะห์เอกสารด้านการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิสรัปชัน พบว่า ความท้าทายที่ต้องเผชิญกับภัยคุกคามในปัจจุบันไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในหน่วยงานภาครัฐหรือวงการวิชาการแต่ยังกระทบต่อบุคคลและชุมชนทั่วโลก หากพิจารณาอย่างลึกซึ้งพบว่าเหตุผลและกลไกสำคัญของปัญหาความมั่นคงมาจากการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของสังคมมนุษย์ โดยเฉพาะการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน เพราะเครื่องมือในการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างภูมิทัศน์ทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกัน ทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องเผชิญกับความซับซ้อนและความสับสนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์ควรมีการประสานงานระหว่างหน่วยงาน การสร้างความเข้าใจในสังคม การพัฒนานโยบายและกฎหมาย และการสร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัยมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคงที่ยั่งยืน และช่วยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถเผชิญหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการประสานงานและการรวมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกมิติของสังคมและเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; ภัยคุกคาม; ความมั่นคง; ดิสรัปชัน

Abstract

This study's main objective was to analyze the management strategies to address security threats in the disruption era. The study revealed that current threats were not confined to government agencies or academic circles but also affected individuals and communities globally. An in-depth examination revealed that the key reasons and mechanisms behind security issues stemmed from developments in various aspects of human society, particularly technological advancements. These instruments of development and change significantly shaped the interconnected political, social, and economic landscape, leading responsible agencies to face continuous complexity and confusion. Thus, based on the analysis, the study recommended that inter-agency coordination, building understanding in society, developing relevant policies and laws, and creating safe public spaces constituted a significant role in

achieving sustainable security and enabling responsible agencies to manage effectively through coordination and integration between various agencies across all dimensions of society and the economy in the present era.

Keywords: Management; Threats; Security; Disruption

บทนำ

ยุคดิจิทัลเป็นปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงในประเทศไทยที่มีลักษณะที่ซับซ้อนเพราะการเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ภัยคุกคามความมั่นคงเกิดขึ้นอย่างหลากหลายและซับซ้อน ไม่ว่าจะเป็นภัยคุกคามรูปแบบเก่าที่เกี่ยวข้องกับการทหารหรือการแบ่งเส้นเขตแดน หรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งแวดล้อม หรือเทคโนโลยี (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2561) การบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลเป็นหนึ่งในภารกิจที่มีท้าทายที่สุดของรัฐบาลและองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อความเป็นอยู่ของประชาคมรวมถึงประชาชน ซึ่งประกอบด้วยภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การละเมิดความมั่นคงของมนุษย์และผลกระทบต่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศในระยะยาว เช่น ภาวะโลกร้อนที่เพิ่มขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของดิจิทัลที่ก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงทำให้เกิดภัยพิบัติธรรมชาติที่รุนแรง และการแพร่ขยายของภัยอันตรายในกลุ่มขนาดใหญ่ เช่น การระบาดของโรคภัยร้ายแรงอุบัติใหม่อาชญากรรมข้ามชาติ และการก่อการร้าย (ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2563)

“การบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัล” เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การดำเนินงาน และการบังคับบัญชาเพื่อรับมือกับภัยคุกคามที่เป็นไปได้หรือที่มีอยู่ในสังคมและระบบที่สร้างขึ้นในยุคดิจิทัล เช่น ภัยธรรมชาติ พายุ แผ่นดินไหว และน้ำท่วม และภัยคุกคามที่เกิดจากมนุษย์ เช่น การทำสงคราม การละเมิดสิทธิมนุษยชน การสร้างแรงกดดันทางเศรษฐกิจ หรือการเผชิญกับการระบาดของโรคภัยร้ายแรง เป้าหมายหลักของการบริหารจัดการในลักษณะนี้คือการลดความเสี่ยง การเตรียมความพร้อม และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกรณีฉุกเฉินหรือสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้สามารถทำให้ระบบที่เป็นเป้าหมายมีความเสถียรและยืดหยุ่นในการดำเนินงานและปฏิบัติการ เพราะการบริหารจัดการภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลมีหลายด้านและขั้นตอนต่าง ๆ รวมถึงการวางแผน การสร้างโครงสร้างองค์กร การกำหนดนโยบาย การฝึกอบรม และการดำเนินการในสถานการณ์ฉุกเฉิน การบริหารจัดการเหล่านี้มักจะเรียกว่า “การจัดการฉุกเฉิน” ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องมีการเตรียมการและการทำงานร่วมกันหลายฝ่าย เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรกลุ่มอาสาสมัคร และประชาชนทั่วไป เพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ (The United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNISDR), 2015) เพราะการดำเนินงานของแต่ละองค์กรต่างตั้งความคาดหวังเพื่อผลักดันองค์กรไปสู่เป้าหมาย หากแต่ในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว แม้ในบริบทขององค์กรที่มุ่งเน้นความปลอดภัย เกิดความเชื่อมั่น เป็นองค์กรที่น่าไว้วางใจการจัดการภัยคุกคามเป็นอีกหนึ่งกระบวนการที่สำคัญเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย (Avaen and Thekdi, 2020) โดยการพัฒนาระบบเพื่อลดโอกาสการเกิดและลดผลกระทบที่จะเกิดการสูญเสีย ทั้งในเรื่องความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และชื่อเสียง ซึ่งคำนึงถึงผู้

เข้ารับบริการตลอดจนบุคลากรทุกคนในองค์กร ทั้งนี้การจัดการความเสี่ยงถือเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กร (Sithipolvanichgul, 2018)

ในยุคดิจิทัลเทคโนโลยีและการสื่อสารมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคง ซึ่งช่วยให้การรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น ระบบสารสนเทศภัยพิบัติแบบเรียลไทม์ (Real-time Disaster Information Systems) และการใช้สื่อสารสังคมเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับภัยคุกคาม เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้หากมีการเตรียมความพร้อมจะสามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้รับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความมั่นคงและความเป็นระบบในสังคมได้ตรงตามเป้าหมาย

การเรียนรู้และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัล โดยเน้นว่าภัยคุกคามเหล่านี้มีความซับซ้อนและความหลากหลายที่ส่งผลกระทบต่อสังคมระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน ประเทศ และโลก อย่างไรก็ตาม การศึกษาและการวิเคราะห์เกี่ยวกับภัยคุกคามความมั่นคงมีความสำคัญ เพื่อช่วยในการเตรียมความพร้อมและวางแผนการปฏิบัติงานให้เหมาะสมในการเผชิญกับภัยคุกคามต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางเทคโนโลยี สังคม และสภาพภูมิอากาศที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมและการจัดการกับภัยคุกคามต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ชนกพร (2565) กล่าวว่า ความมั่นคงของประเทศหนึ่งมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับประเทศต่าง ๆ ด้วยปัจจัยหลายด้านไม่ว่าจะเป็นภูมิศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจ ฯลฯ ความเชื่อมโยงของความมั่นคงเป็นผลผลิตของโครงสร้างระหว่างประเทศในสถานะอนาธิปไตยและสะท้อนให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมในการทำงานของผู้กำหนดนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐอันเนื่องมาจากการกระจายอำนาจในระบบซึ่งเกือบทุกประเทศจะสามารถนำมาเชื่อมโยงในมุมมองด้านความมั่นคงไปใช้ประโยชน์ในการจัดระเบียบรูปแบบความสัมพันธ์กับรัฐต่าง ๆ ต่อไป ซึ่งผู้เขียนใช้การศึกษาและการวิเคราะห์เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการจัดการภัยคุกคามความมั่นคงให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนในยุคปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้เพราะภัยคุกคามความมั่นคงมีทั้งในมิติของรูปแบบเก่าและรูปแบบใหม่ รวมถึงความสำเร็จและความล้มเหลวในการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงแนวทางและกลยุทธ์ที่สามารถนำมาใช้ในการรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้มุ่งเน้นใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของการบริหารจัดการกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัล โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น รายงานการศึกษาวิจัย เอกสารทางราชการ กฎหมาย คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี และข้อมูลออนไลน์จากอินเทอร์เน็ต เพื่อสำรวจและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคง โดยมีวัตถุประสงค์ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทราบปัญหาและความท้าทายที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาที่รวดเร็วภายใต้ดิจิทัลซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคง เพื่อทำให้เกิดข้อสรุปและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาต่อไป การศึกษานี้ยังมุ่งเสนอแนวทางและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้

สามารถรับมือกับการบริหารจัดการกับภัยคุกคามความมั่นคงอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพได้ดีขึ้น ความเป็นไปได้นี้จะเสนอแนวทางการจัดทำข้อสรุปและข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหาต่อไปในอนาคต

การวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยคุกคาม

การบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลมีความเชื่อมโยงกับหลายแนวคิดทฤษฎีที่มีความสำคัญในการทบทวนและวิเคราะห์ปัญหาการความมั่นคงของสังคมและประเทศ 5 ทฤษฎี ได้แก่

แนวคิดทฤษฎีการรบกวน (Disruption Theory) กล่าวถึงการเกิดขึ้นของนวัตกรรมที่แทรกแซงองค์การแบบเดิมและสร้างมาตรฐานใหม่ในการบริหารจัดการภัยคุกคามความมั่นคง ทฤษฎีการรบกวนจะช่วยชี้ให้เห็นว่าหน่วยงานต่าง ๆ ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อป้องกันและตอบสนองต่อภัยคุกคามอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเคลย์ตัน คริสเตนเซน (Christensen, 1997) ได้นำเสนอว่าดิจิทัลสลับคือการมุ่งเน้นที่การเปลี่ยนแปลงและการเข้ามาแทนที่ของเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมและองค์การต่าง ๆ แนวคิดนี้สามารถประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภัยคุกคามความมั่นคงได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล โดยองค์กรต่าง ๆ ต้องเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น การโจมตีทางไซเบอร์และวิกฤตการณ์ทางสุขภาพ ซึ่งต้องการการตอบสนองที่ทันสมัยและยืดหยุ่น (Schwab, 2017)

ในอดีตการบริหารจัดการภัยคุกคามความมั่นคงมักพึ่งพาวิธีการและเครื่องมือที่มีความเสถียรและผ่านการทดสอบมาแล้ว แต่มักจะขาดความยืดหยุ่นและความทันสมัย ในปัจจุบันภัยคุกคามมีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้การใช้แนวคิดทฤษฎีการรบกวนเข้ามาช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นและความรวดเร็วกับการบริหารงานเพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น (Chesbrough, 2003) ดังนั้นกล่าวได้ว่าองค์กรในยุคดิจิทัลต้องมีการบริหารจัดการที่ยืดหยุ่นและปรับตัวได้เร็ว พึ่งพาการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง การวิเคราะห์ข้อมูล และนวัตกรรมเพื่อสร้างระบบป้องกันและการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพ (Porter and Heppelmann, 2014) ซึ่งแตกต่างจากอดีตที่มุ่งเน้นการใช้เครื่องมือและกระบวนการที่มีความเสถียรแต่ขาดความคล่องตัว

ทฤษฎีของการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Theory) โดยแนวคิดนี้เน้นการระบุ การประเมิน การปรับเปลี่ยน และการควบคุมความเสี่ยงที่เกิดจากภัยคุกคามต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นหรือลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากภัยคุกคามนั้น ๆ (Kaplan and Garrick, 1981) นอกจากนี้การบริหารความเสี่ยงเป็นกรอบทฤษฎีที่ใช้ในการวางแผนและดำเนินการเพื่อรับมือกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะในเชิงธุรกิจและองค์กร การบริหารความเสี่ยงมุ่งเน้นไปที่การระบุ การประเมิน การควบคุม และการดำเนินการในเชิงก่อนความเสี่ยงเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากภัยคุกคามต่าง ๆ (Hillson and Murray-Webster, 2017) ทั้งรูปแบบเก่าและรูปแบบใหม่ในยุคดิจิทัล

การบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลนั้นเชื่อมโยงกับทฤษฎีการบริหารความเสี่ยงโดยตรง เนื่องจากในการรับมือกับภัยคุกคามต่าง ๆ จำเป็นต้องมีการระบุและการประเมินความเสี่ยงโดยละเอียด เพื่อให้สามารถวางแผนและดำเนินการให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เช่น การระบุภัยคุกคามรูปแบบเดิมที่เกี่ยวกับการทำสงครามหรือความขัดแย้งเชิงทหาร (Wisner et al., 2012) และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกี่ยวข้องกับ

ความมั่นคงของมนุษย์ เช่น การระบาดของโรคภัยร้ายแรงหรือภัยธรรมชาติที่สามารถก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรง เช่น การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือโรคอุบัติใหม่ เป็นต้น (วชิรวัชร, 2567) ทั้งนี้การบริหารความเสี่ยงในระดับองค์กรหรือระดับประเทศจึงเป็นส่วนสำคัญของการเตรียมความพร้อมและการป้องกัน โดยการใช้กรอบทฤษฎีการบริหารความเสี่ยงเพื่อจัดการกับภัยคุกคามต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ (Pritchard and PMP, 2014)

ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Theory) โดยแนวคิดนี้เน้นการพัฒนาที่มีการสร้างสรรค์และใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์โดยไม่เป็นอันตรายต่อการพัฒนาของรุ่นต่อไป การจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลต้องเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อให้สามารถรับมือกับภัยคุกคามในระยะยาว (World Commission on Environment and Development, 1987) นอกจากนี้ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืนยังใช้เป็นกรอบทฤษฎีที่เน้นความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งสามด้านโดยไม่เป็นอันตรายต่อการพัฒนาในระยะยาวที่ทำให้เกิดความสมดุล

การพัฒนาเหล่านี้จะช่วยสร้างความมั่นคงและความยั่งยืนให้กับระบบที่มีอยู่ในยุคดิจิทัล (Sachs, 2015) ทั้งนี้การบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลต้องใช้ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นพื้นฐานเนื่องจากภัยคุกคามต่าง ๆ เช่น ภัยธรรมชาติ การระบาดของโรคภัยร้ายแรง หรือการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาที่มีความยั่งยืนของสังคมและสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Atkinson et al., 2012) การบริหารความเสี่ยงและการวางแผนสำหรับการรับมือกับภัยคุกคามจึงควรใช้ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างผลลัพธ์ที่ยั่งยืนได้ในระยะยาว (Meadows et al., 1972)

ทฤษฎีการสร้างสังคมที่มีความเป็นอยู่อย่างยั่งยืน (Resilient Communities Theory) โดยแนวคิดนี้เน้นการสร้างสังคมที่มีความสามารถในการฟื้นฟูและปรับตัวในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งมีการใช้ทรัพยากรและเครื่องมือที่มีอยู่อย่างเหมาะสมในการรับมือกับภัยคุกคาม (Norris et al., 2008) ทั้งนี้ทฤษฎีการสร้างสังคมที่มีความเป็นอยู่อย่างยั่งยืนจะเน้นการพัฒนาความสามารถในการดำเนินชีวิตของชุมชนในสภาวะที่เกิดภัยหรือความเสี่ยงต่าง ๆ โดยการสร้างพลังความทนทานที่สามารถรับมือกับภัยคุกคามและความท้าทายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่เสียหายหรือสูญเสียอย่างมากมายในกระบวนการนั้น ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นความสำคัญของความร่วมมือระหว่างสมาชิกในชุมชน การสร้างเครือข่ายที่แข็งแกร่ง และการเสริมสร้างทักษะและความเข้าใจในการจัดการกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ (Manyena, 2006) ในเชิงทฤษฎีการสร้างสังคมที่มีความเป็นอยู่อย่างยั่งยืนนั้นจะมีการสร้างพลังความทนทานที่มีลักษณะเป็นเครือข่าย (Networked Resilience) โดยการสร้างความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งระหว่างสมาชิกในชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนมีความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคามหรือปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่เสียหายหรือสูญเสียให้น้อยที่สุด (Buzan et al., 1998)

ในที่นี่ การบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องใช้ทฤษฎีการสร้างสังคมที่มีความเป็นอยู่อย่างยั่งยืนเป็นพื้นฐาน เพื่อให้ชุมชนสามารถทำงานร่วมกันและรับมือกับภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถกลับคืนสู่สภาพปกติได้อย่างรวดเร็วและมีความยั่งยืนในระยะยาว

ทฤษฎีการสร้างสถานะความมั่นคงชาติ (National Security Theory) โดยแนวคิดนี้เน้นการสร้างความมั่นคงของประเทศในด้านการเมือง การเศรษฐกิจ และการรักษาความมั่นคงของประชาชน การบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลต้องมีการพิจารณาและสร้างมาตรการที่เหมาะสมเพื่อรักษาความมั่นคงของ

ประเทศ (Baylis et al., 2017) นอกจากนี้ทฤษฎีการสร้างสถานะความมั่นคงชาติ (National Security Theory) ใช้เป็นกรอบแนวคิดที่วิเคราะห์และกำหนดนโยบายเพื่อปรับปรุงและรักษาความมั่นคงของชาติในหลายด้าน เช่น ด้านทหาร การเงิน การสื่อสาร การพัฒนาเศรษฐกิจ และด้านการปกครอง เพื่อให้ประเทศมีความแข็งแกร่งและสามารถป้องกันตนเองจากภัยคุกคามต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น (Buzan and Hansen, 2009)

การบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องใช้ทฤษฎีการสร้างสถานะความมั่นคงชาติเป็นหนึ่งในกรอบแนวคิด เนื่องจากช่วยให้การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นไปได้ทั้งด้านภัยคุกคาม ด้านการปกครอง ด้านการเงิน ด้านการสื่อสาร และด้านอื่น ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ โดยการสร้างนโยบายและกลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อรับมือกับภัยคุกคามต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ (National Security Council of Thailand, 2021) โดยทฤษฎีการสร้างสถานะความมั่นคงชาติยังเน้นความสำคัญของการสร้างพลังความมั่นคงทางทหาร การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การสร้างพลังงานที่มั่นคง และการสร้างความมั่นคงทางสังคม เพื่อให้ประเทศมีความแข็งแกร่งทั้งทางภายในและภายนอก

โดยสรุป จากการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีในเบื้องต้นเป็นการประเมินและวิเคราะห์ปัญหาการความมั่นคงของสังคมและประเทศในยุคดิจิทัลจึงต้องใช้แนวคิดทฤษฎีเพื่อสร้างความเข้าใจและพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารจัดการการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

วิจารณ์ผลและข้อเสนอแนะ

การบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลเป็นกระบวนการที่สำคัญและซับซ้อนเนื่องจากสถานะทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและทันสมัย การเข้าใจและการจัดการกับภัยคุกคามต่าง ๆ เช่น ภัยธรรมชาติ การละเมิดความมั่นคงของชาติ การฝ่าฝืนกฎหมาย และภัยทางไซเบอร์ มีความสำคัญมากในการรักษาความมั่นคงของประเทศและป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชนและสังคม (Djalante et al., 2020) ซึ่งการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลต้องใช้แนวทางและกลยุทธ์ที่หลากหลายใน 4 เรื่อง ได้แก่ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน การสร้างความเข้าใจในสังคม การพัฒนานโยบายและกฎหมาย และการสร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัย

การประสานงานระหว่างหน่วยงานโดยการสร้างการร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้มีการตอบสนองที่รวดเร็วต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น การประสานงานกันระหว่างหน่วยงานด้านการแพทย์ กองทุนกลางทางการเงิน และหน่วยงานด้านการศึกษา ทั้งนี้เพราะการประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้สามารถรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะภัยคุกคามแต่ละประเภทมักมีผลกระทบต่อหลายด้านและต้องการการแก้ไขหรือการรับมือที่มีอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การใช้ทรัพยากรและความสามารถของหน่วยงานที่ต่างกันสามารถใช้งานร่วมกันเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างเหมาะสม

การประสานงานระหว่างหน่วยงานสามารถทำได้โดยการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน เช่น การกำหนดหน้าที่ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการระบาดของโรคระบาด เพื่อให้สามารถ

ดำเนินการตรวจสอบและติดตามการระบาดได้อย่างทันทั่วทั้ง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการแบ่งปันข้อมูลและการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้สามารถประสานงานและปรับปรุงแผนการปฏิบัติในขณะที่เกิดเหตุการณ์และการจัดอบรมหรือฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมแก่บุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ในสถานการณ์ฉุกเฉิน (United Nations Office for Disaster Risk Reduction, 2015) เพราะการประสานงานระหว่างหน่วยงานมีความสำคัญอย่างยิ่งในการรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคง เนื่องจากการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่ต่างกันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตอบสนองและการแก้ไขปัญหา ทั้งนี้เพื่อให้การประสานงานมีประสิทธิภาพ ควรมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมล่วงหน้า รวมถึงการสร้างเครื่องมือและกระบวนการที่ช่วยให้การประสานงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

การสร้างความเข้าใจในสังคมและการตระหนักในสังคมเกี่ยวกับภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น และวิธีการป้องกันและการรับมือ เพื่อให้ประชาชนร่วมมือกันในกระบวนการป้องกันและการแก้ไขปัญหา เพราะการสร้าง ความเข้าใจในสังคมเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างความเชื่อมโยงและความร่วมมือในการรับมือกับภัยเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและเปิดเผยเกี่ยวกับภัยคุกคามทั้งรูปแบบดั้งเดิมและรูปแบบใหม่ทำให้สังคมมีการตระหนักถึงความสำคัญของการร่วมมือและการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ที่เป็นภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Aldunce et al., 2018) ทั้งนี้การสร้าง ความเข้าใจในสังคมสามารถทำได้ผ่านการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้เกี่ยวกับภัยคุกคามและมาตรการที่สามารถนำมาใช้ในการป้องกันและรับมือกับภัยนั้น การเข้าถึงข้อมูลที่เป็นปัจจัยสำคัญเหล่านี้จะช่วยให้ประชาชนมีความเข้าใจและความตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และเข้าใจถึงวิธีการจัดการและการรับมือกับภัยต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้การสร้าง ความเข้าใจในสังคมยังควรให้การเชื่อมโยงระหว่างผู้รับผิดชอบด้านการบริหารจัดการ วิกฤติและประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากภัยคุกคาม เช่น การสร้างสัญญาณเตือนภัยที่ชัดเจนและทันทั่วทั้ง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และการสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในสังคม เช่น การฝึกอบรมและการแนะนำวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมในกรณีฉุกเฉิน การสร้างความเข้าใจในสังคมเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัล จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างความเชื่อมโยงและความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

การพัฒนา นโยบายและกฎหมายโดยมีการพัฒนา นโยบายที่เหมาะสมและเข้มงวด เพื่อให้สามารถรับมือกับภัยคุกคามต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพราะการพัฒนา นโยบายและกฎหมายเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยสร้างความเชื่อมโยงระหว่างการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลและการดำเนินการทางสังคม โดยการสร้างนโยบายและกฎหมายที่เหมาะสมและมีเสถียรภาพจะช่วยให้สังคมมีการเตรียมความพร้อมและรับมือกับภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยสามารถวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. การสร้างนโยบายเพื่อเพิ่มความเข้าใจและการร่วมมือ โดยการพัฒนานโยบายที่เน้นการสร้างความเข้าใจในสังคมเกี่ยวกับภัยคุกคามและการสร้างสิ่งที่เรียกว่า “ประชาชนที่มีการเตรียมความพร้อม” ซึ่งเป็นการแนะนำให้ประชาชนมีความรู้และทักษะในการจัดการกับภัยคุกคาม นโยบายดังกล่าวจะส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาและดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมและการรับมือกับภัยคุกคาม

2. การสร้างกฎหมายเพื่อส่งเสริมความมั่นคง ซึ่งการใช้กฎหมายเพื่อสร้างกรอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภัยคุกคาม การมีกฎหมายที่เข้าใจง่ายและทำให้สามารถนำไปใช้ในปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสร้างการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ทุกคนเข้าใจและปฏิบัติตามกฎเพื่อเพิ่มความมั่นคงในสังคม

3. การสร้างนโยบายและกฎหมายที่มีเสถียรภาพเป็นสิ่งสำคัญในการให้ความมั่นคงแก่สังคม การตรวจสอบและปรับปรุงนโยบายและกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นสิ่งสำคัญ เช่น การปรับเปลี่ยนกฎหมายเกี่ยวกับการสิ้นสุดการใช้พลังงานที่เป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม การสร้างนโยบายและกฎหมายที่เหมาะสมและมีเสถียรภาพให้เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลอย่างยั่งยืน

การสร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัยโดยมีการสร้างพื้นที่สาธารณะที่มีระเบียบความมั่นคงและสามารถรับมือกับภัยคุกคามได้ เช่น การติดตั้งระบบกล้องวงจรปิดและการปรับปรุงระบบรักษาความปลอดภัยในสถานที่สาธารณะ เพราะการสร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัยมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัล เนื่องจากพื้นที่สาธารณะที่มีการวางแผนและจัดการอย่างเหมาะสมสามารถเป็นเครื่องมือสำคัญในการเตรียมความพร้อมและลดความเสี่ยงจากภัยต่าง ๆ นอกจากนี้ยังส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญที่ช่วยสร้างความร่วมมือและสนับสนุนในการรับมือกับภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. การสร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัย การวางแผนและสร้างพื้นที่สาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ สนามกีฬา หรือสถานที่ชุมชน เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดสามารถช่วยเพิ่มความเชื่อมโยงระหว่างประชาชนและเป็นพื้นที่ที่ปลอดภัยสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภัยธรรมชาติ

2. การวางแผนและการจัดการพื้นที่ การวางแผนและการจัดการพื้นที่สาธารณะให้เป็นไปตามหลักการด้านความปลอดภัย เช่น การติดตั้งระบบการรักษาความปลอดภัยหรือการติดตั้งกล้องวงจรปิดแสดงตนป้ายหรือการจัดแสงสว่างให้มีความเหมาะสม เป็นต้น

3. การสร้างสถานที่เคลื่อนไหวและการสื่อสาร การสร้างสถานที่ที่เป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการเคลื่อนไหวหรือการช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน เช่น การสร้างจุดช่วยเหลือ การจัดกิจกรรมเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการระดมทุนหรือการรับมือกับภัยคุกคาม

4. การสร้างความมั่นคงของสิ่งแวดล้อม การสร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัยยังมีผลต่อความมั่นคงของสิ่งแวดล้อม โดยการสร้างพื้นที่เปิดกว้างและสะอาดสวยงามทำให้ชุมชนมีความภาคภูมิใจและสนับสนุนกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่

การสร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัยเป็นส่วนสำคัญของการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัล เนื่องจากไม่เพียงแต่เป็นสถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับประชาชน แต่ยังเป็นศูนย์กลางสำคัญที่สนับสนุนในการรับมือกับภัยคุกคามและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างชุมชน

บทสรุป

“การบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัล” เน้นไปที่การเผชิญหน้ากับภัยคุกคามที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงและเพิ่มมากขึ้นในยุคปัจจุบัน ซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในสถาบันหรือวงการบางแห่งเท่านั้น แต่ยังกระทบต่อบุคคลและชุมชนทั่วโลก การรับมือกับภัยคุกคามนั้นควรรวมทรัพยากรและองค์ความรู้เพื่อหาวิธีการจัดการที่มีประสิทธิภาพกับปัญหาความมั่นคงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่มีความหลากหลายและซับซ้อนซึ่งมาจากการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในสังคมมนุษย์ โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน เพราะการรวมตัวกันและการระดมทรัพยากร และองค์ความรู้ต่าง ๆ มีความสำคัญมากในการพัฒนาวิธีการจัดการที่มีประสิทธิภาพในการรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคง เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนและความสับสนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมองเห็นและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาความมั่นคงจะเกิดขึ้นในระบบนิเวศสมัยใหม่ที่เป็นระบบที่มองเห็นการเชื่อมโยงและผลกระทบของปัญหาต่าง ๆ ทั้งในระดับระหว่างประเทศ ระดับชุมชน และระดับบุคคล

การประสานงานระหว่างหน่วยงาน การสร้างความเข้าใจในสังคม การพัฒนานโยบายและกฎหมาย และการสร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัยมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคงในทุกมิติของสังคมและเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน โดยสามารถอธิบายสรุปในแต่ละประเด็นได้ดังนี้

1. การประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นส่วนสำคัญของการบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัล เนื่องจากภัยคุกคามมักมีลักษณะที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับหลายด้าน การประสานงานระหว่างหน่วยงานช่วยให้มีการแบ่งหน้าที่และการทำงานที่มีประสิทธิภาพเมื่อเกิดภัยคุกคาม เมื่อมีเหตุการณ์เหตุร้ายเกิดขึ้น เช่น ภัยธรรมชาติหรือการก่อการร้าย การประสานงานระหว่างหน่วยงานจะช่วยให้มีการกระจายความรับผิดชอบ และการตอบสนองที่รวดเร็วต่อสถานการณ์นั้น และยังเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่สำคัญในการรับมือกับภัยคุกคาม

2. การสร้างความเข้าใจในสังคมเป็นส่วนสำคัญของการรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัล ซึ่งการสร้าง ความเข้าใจในสังคมเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพและความร่วมมือในชุมชน ทำให้มีการเตรียมความพร้อมและการทำงานร่วมกันในกรณีของภัยต่าง ๆ การสร้างความเข้าใจในสังคมยังเป็นการสร้างสภาวะที่ทำให้ประชาชนมีการรับรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของการรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคง

3. การพัฒนานโยบายและกฎหมายมีบทบาทสำคัญในการสร้างกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีเสถียรภาพ โดยมีนโยบายและกฎหมายที่เข้าใจง่ายและมีการปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อช่วยลดความเสี่ยงและเสริมสร้างความมั่นคงให้กับชุมชนและประชาชน นโยบายและกฎหมายที่เข้าใจง่ายจะช่วยให้มีความสอดคล้องกันระหว่างหน่วยงานและช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงาน

4. การสร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัยมีความสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงและการทำงานร่วมกันในการรับมือกับภัยคุกคาม พื้นที่สาธารณะที่มีการวางแผนและการจัดการที่ดีจะช่วยเพิ่มความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินและการลดความเสี่ยงในการเกิดภัยต่าง ๆ การสร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัยเป็นการระบุพื้นที่ที่สำคัญสำหรับการระบายความเสี่ยงและการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน การสร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัยยังเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นกับการรับมือกับภัยและส่งเสริมการทำงานร่วมกันในชุมชน

ทั้งนี้มีความเชื่อมโยงกับทฤษฎีการบริหารความเสี่ยง ซึ่งเป็นกระบวนการในการรับมือกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงที่เป็นไปได้หรือสามารถควบคุมได้ โดยการประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง การสร้างความเข้าใจในสังคมเป็นการสร้างความเข้าใจและการรับรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงและวิธีการรับมือกับสถานการณ์ การพัฒนานโยบายและกฎหมายเป็นกระบวนการในการสร้างกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อการรับมือกับความเสี่ยง และการสร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัยเป็นการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อการรับมือกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและสังคม เพราะการเผชิญหน้ากับความไม่มั่นคงภัยในยุคดิจิทัลขึ้นเชื่อมโยงกับทฤษฎีการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Theory) โดยตรง เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ศึกษาความเสี่ยงที่เป็นไปได้และวางแผนเพื่อจัดการกับมันให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ การประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการนี้ เนื่องจากช่วยให้มีการรับมือกับความไม่แน่นอนและการเผชิญหน้ากับภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในขณะเดียวกันการสร้างความรู้ความเข้าใจในสังคมเป็นส่วนสำคัญของทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Theory) การเผชิญหน้ากับปัญหาความไม่มั่นคงของภัยคุกคามและการพัฒนาต้องไปพร้อมกับ การสร้างความเข้าใจและการรับรู้ในสังคม เพื่อให้มีการดำเนินงานและการพัฒนาที่ยั่งยืนไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศและสังคม ทฤษฎีการสร้างสังคมที่มีความเป็นอยู่อย่างยั่งยืน (Resilient Communities Theory) จะเชื่อมโยงกับการพัฒนานโยบายและกฎหมายอย่างแน่นนอน เนื่องจากการพัฒนานโยบายและกฎหมายที่เหมาะสมช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการรับมือกับภัยคุกคาม และทฤษฎีการสร้างสถานะความมั่นคงชาติ (National Security Theory) จะเชื่อมโยงกับการสร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัย โดยการสร้างพื้นที่ที่ปลอดภัยเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสถานะความมั่นคงของชาติ เนื่องจากสถานะความมั่นคงนั้นไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับด้านการป้องกันทางทหารเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยที่มาจากสถานการณ์ทั่วไปของประชากรและสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นการประสานงานระหว่างหน่วยงาน เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้การบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัลประสบความสำเร็จและมีความมั่นคงอย่างยั่งยืนจะต้องเชื่อมโยงกับทฤษฎีและหลักการที่มีอยู่ที่จะช่วยสร้างกรอบที่เข้าใจได้และมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาและการรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลที่ดีต่อสังคมและชุมชนในทุกระดับ

กล่าวโดยสรุป “การบริหารจัดการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงในยุคดิจิทัล” มีความเชื่อมโยงกับสถานะปัจจุบันที่เต็มไปด้วยความท้าทายและการเผชิญหน้ากับภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ โดยเน้นที่ความสำคัญของการรับมือกับภัยคุกคามไม่เฉพาะในมิติของหน่วยงานภาครัฐหรือวงการวิชาการเท่านั้น แต่ยังกระทบต่อบุคคลและชุมชนทั่วโลก เนื่องจากปัญหาความมั่นคงนั้นมีความหลากหลายและซับซ้อนที่เกิดจากการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในสังคมมนุษย์ โดยเฉพาะในส่วนของเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน การรวมตัวกันและการ

ระดมทรัพยากรและองค์ความรู้ จึงมีความสำคัญมากในการพัฒนาวิธีการจัดการที่มีประสิทธิภาพในการรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคง เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อนและความสับสนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการมองเห็นและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาความมั่นคงจะเกิดขึ้นในระบบนิเวศน์สมัยใหม่ที่เป็นระบบที่มองเห็นการเชื่อมโยงและผลกระทบของปัญหาต่าง ๆ ทั้งในระดับระหว่างประเทศ ระดับชุมชน และระดับบุคคล ดังนั้นการประสานงานระหว่างหน่วยงาน การสร้างความเข้าใจในสังคม การพัฒนานโยบายและกฎหมาย และการสร้างพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัยมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคงที่ยั่งยืนในยุคดิจิทัล และช่วยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถเผชิญหน้ากับความซับซ้อนและความสับสนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนได้ โดยการประสานงานและการรวมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ มีความสำคัญในการสร้างความมั่นคงในทุกมิติของสังคมและเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐ เอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสร้างแผนปฏิบัติการและการพัฒนาทีมงาน โดยการจัดทำแผนการปฏิบัติงานเพื่อรับมือกับภัยคุกคามต่าง ๆ เช่น การโจมตีทางไซเบอร์ วิกฤตการณ์ทางสุขภาพ และภัยธรรมชาติ รวมถึงการสร้างและพัฒนาทีมงานที่เชี่ยวชาญในการจัดการและป้องกันภัยคุกคาม โดยเน้นการเชื่อมโยงเทคโนโลยีเพื่อการป้องกันที่มีประสิทธิภาพ
2. ภาครัฐ เอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาระบบสื่อสารและการแจ้งเตือนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับภัยคุกคามและมาตรการการป้องกันสามารถกระจายไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง
3. รัฐบาลและหน่วยงานนิติบัญญัติควรมีการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ทันสมัย โดยการกำหนดนโยบายและกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในการจัดการภัยคุกคาม ปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้การป้องกันภัยคุกคามมีประสิทธิภาพ
4. ภาครัฐ เอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสร้างระบบประเมินความเสี่ยงและการตอบสนองที่แข็งแกร่ง เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามในทุกมิติ และพัฒนาเสริมความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวต่อภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
5. หน่วยงานรัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชนควรมีการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อการป้องกันและการตอบสนองต่อภัยคุกคาม รวมถึงการส่งเสริมการสร้างสรรคและการสร้างนวัตกรรมในด้านการป้องกันและการตอบสนองต่อภัยคุกคาม

ข้อเสนอแนะในการศึกษา

1. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานทางการวิจัยควรมีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและการตอบสนองต่อภัยคุกคามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถรับมือกับภัยคุกคามในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. หน่วยงานรัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องควรมีการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะบุคลากรเพื่อเพิ่มความรู้และความเข้าใจในการจัดการภัยคุกคาม และเตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉิน
3. รัฐบาลและองค์กรระหว่างประเทศควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในระดับนานาชาติและพัฒนาความร่วมมือในการจัดการภัยคุกคาม
4. หน่วยงานรัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องควรมีการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการจัดการภัยคุกคาม และเสริมสร้างความมั่นคงในยุคดิจิทัล
5. รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศในการแบ่งปันและสนับสนุนทางการเงินและทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการป้องกันภัยคุกคาม รวมถึงการพัฒนา นโยบายและกลยุทธ์ร่วมกันในการป้องกันภัยคุกคามระดับสากล

เอกสารอ้างอิง

- ชนกพร ทองตากรณ์. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างกัมพูชากับจีนภายใต้กรอบ BRI และผลกระทบต่อความมั่นคงของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 14(28), 14-27.
- วชิรวัชร งามละม่อม. (2567). การบริหารความเสี่ยงในภาวะวิกฤตศึกษากรณีการบริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของรัฐบาลช่วงปี พ.ศ. 2563-2564 ในพื้นที่จังหวัดราชบุรี. *วารสารวิจัยวิชาการ The Journal of Research and Academics*, 7(2), 233-250.
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (2563). *แผนปฏิบัติการการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติของคนรุ่นใหม่ต่อยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2563 - 2570)*. ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ. (2561). *คู่มือการจัดการภัยธรรมชาติ: แนวทางการจัดทำแผนฉุกเฉินและความพร้อม*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ.
- Aldunce, P., Beilin, R., Handmer, J., & Howden, M. (2018). The social dimensions of bushfire risk and vulnerability in Tasmania, Australia. *Regional Environmental Change*, 18(5), 1463-1476.
- Atkinson, G., Dietz, S., Neumayer, E., & Agarwala, M. (2012). *Handbook of sustainable development*. Edward Elgar Publishing.
- Avaen, T., & Thekdi, S. (2020). *Enterprise Risk Management Advance on its Foundation and practice*. Routledge.
- Baylis, J., Smith, S., & Owens, P. (Eds.). (2017). *The globalization of world politics: An introduction to international relations*. Oxford University Press.
- Buzan, B., & Hansen, L. (2009). *The evolution of international security studies*. Cambridge University Press.

- Buzan, B., Wæver, O., & Wilde, J. D. (1998). *Security: A new framework for analysis*. Lynne Rienner Publishers.
- Chesbrough, H. W. (2003). *Open Innovation: The New Imperative for Creating and Profiting from Technology*. Harvard Business Review Press.
- Christensen, C. M. (1997). *The Innovator's Dilemma: When New Technologies Cause Great Firms to Fail*. Harvard Business Review Press.
- Djalante, R., Shaw, R., & DeWit, A. (Eds.). (2020). *Building Resilience to Natural Disasters in Indonesia: Lessons Learned from the 2018 Palu Earthquake and Tsunami*. Springer Nature.
- Hillson, D., & Murray-Webster, R. (2017). *Understanding and managing risk attitude*. Routledge.
- Kaplan, S., & Garrick, B. J. (1981). On the quantitative definition of risk. *Risk Analysis*, 1(1), 11-27.
- Manyena, S. B. (2006). The concept of resilience revisited. *Disasters*, 30(4), 434-450.
- Meadows, D. H., Meadows, D. L., Randers, J., & Behrens III, W. W. (1972). *The limits to growth*. Universe Books.
- National Security Council of Thailand. (2021). *National Security Strategy*. National Security Council of Thailand.
- Norris, F. H., Stevens, S. P., Pfefferbaum, B., Wyche, K. F., & Pfefferbaum, R. L. (2008). Community resilience as a metaphor, theory, set of capacities, and strategy for disaster readiness. *American Journal of Community Psychology*, 41(1-2), 127-150.
- Porter, M. E., & Heppelmann, J. E. (2014). How smart, connected products are transforming competition. *Harvard Business Review*, 92(11), 64-88.
- Pritchard, C. L., & PMP, P. G. (2014). *Risk management: Concepts and guidance*. Auerbach Publications CRC Press.
- Sachs, J. D. (2015). *The age of sustainable development*. Columbia University Press.
- Schwab, K. (2017). *The Fourth Industrial Revolution*. Geneva Crown Business.
- Sithipolvanichgul, J. (2018). The determinant of Enterprise Risk Management Implementation: Evidence in Thailand and Malaysia. *Thammasat Review*, 21(1), 1-25.
- The United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNISDR). (2015). *The Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030*. The United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNISDR).

United Nations Office for Disaster Risk Reduction. (2015). *Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030*. United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNDRR).

Wisner, B., Gaillard, J. C., & Kelman, I. (2012). *Handbook of Hazards and Disaster Risk Reduction*. Routledge.

World Commission on Environment and Development. (1987). *Our common future*. Oxford University Press.